

Lleida, Tàrraga, Vic, Igualada i Granollers s'uneixen per crear la Xarxa d'Adoberies Històriques de Catalunya

[+](#) [1]

Sota el lema La pell de CatalunyaLleida, Tàrraga, Vic, Igualada i Granollers s'uneixen per crear la Xarxa d'Adoberies Històriques de Catalunya que té com a objectius: difondre l'important llegat preindustrial i industrial relacionat amb les adoberies històriques i el treball de la pell en l'àmbit català; emprendre accions conjuntes de promoció i difusió de les adoberies històriques; cooperar en treballs de recerca, documentació i millora del coneixement d'aquests béns patrimonials i de les seves singularitats i programar activitats i visites de manera permanent i complementària per a tots els públics interessats a conèixer aquest llegat.

Una de les primeres activitats ja iniciades és la creació d'una imatge, l'edició de fulletons de difusió conjunta i l'elaboració d'un audiovisual que pugui ser exhibit en cada un dels centres i serveixi per explicar la importància del treball de la pell a Catalunya així com la singularitat de cada un dels espais que uneixen als cinc municipis a crear la Xarxa d'Adoberies Històriques de Catalunya. Es començarà, també, a treballar en l'organització d'unes Jornades d'estudi sobre les Adoberies Històriques, en les que es presentaran els treballs de recerca i posada en valor de les adoberies de la Xarxa i alhora les d'altres espais adobers en vies de recuperació.

Les adoberies històriques

Lleida, Tàrraga, Vic, Igualada i Granollers tenen elements patrimonials destacats en l'àmbit de les adoberies històriques que permeten resseguir el desenvolupament i l'evolució del treball artesanal de la pell a Catalunya des del segle XIII fins el segle XIX i XX moment de la seva industrialització. suma de cada un d'aquests espais patrimonials permeten un lectura

amplia i molt completa de l'evolució del treball adober a Catalunya, des dels períodes preindustrials fins l'època contemporània i alhora formen un conjunt d'un alt interès històric, patrimonial i turístic dins l'àmbit català, cobrint una ampla àrea geogràfica que permet resseguir l'evolució del treball de la pell a Catalunya, des de ponent fins a llevant, fet que les dota d'una alta atractivitat cultural i turística.

La Xarxa d'Adoberies Històriques està formada pels equipaments:

L' Ajuntament de Lleida - Servei d'arqueologia, amb les Adoberies de Lleida, en vies de recuperació i musealització i que en breu s'obriran al públic

El Museu Comarcal de l'Urgell de Tàrraga amb l' Adoberia del Molí del Codina de Tàrraga, amb projecte museològic i museogràfic realitzat i pendent d'execució

El Museu de l'Art de la Pell de Vic, i especialment amb el Barri de les Adoberies, declarat Bé Cultural d'Interès Nacional el 2007

El Museu Comarcal i de la Pell d'Igualada i especialment amb l'espai musealitzat de l'Adoberia de Can Granotes

El Museu de Granollers i especialment amb L'Adoberia. Centre d'Interpretació històrica del Granollers medieval i modern, recentment inaugurat

Lleida: adoberies en època feudal (S. XIII)

L'Ajuntament de Lleida ha excavat, restaurat i condicionat per a la visita dues de les adoberies que formaven part del complex adober de la ciutat medieval. L'espai musealitzat ocupa la planta semi-subterrània d'un edifici d'habitatges situat a la Rambla Ferran, un cèntric carrer de la ciutat. Aquestes noves sales, a partir d'ara, s'integraran en les rutes turístiques i culturals, i molt especialment en les dirigides específicament al públic escolar.

Les adoberies de Lleida són un dels conjunts industrials destinats a la transformació de les pells crues en cuir, més antics i ben conservats de tot l'estat espanyol.

Avui, encara es poden reconèixer les cases dels adobers en el parcel·lari, amb cases que conserven els cellers de pedra, que antigament es comunicaven, passant per sota de les voltes que aguanten el carrer Blanquers, amb els obradors on es realitzaven els treballs de ribera. La paraula que millor defineix les adoberies d'època feudal de Lleida és la de complex adober.

Fins ara, un total de sis adoberies documentades localitzades darrera la muralla/mur de tancament fluvial de la ciutat. D'aquestes sis adoberies, a excepció d'una de planta quadrada, la resta són pràcticament idèntiques.

En un futur immediat podrem veure musealitzats dos dels obradors més ben conservats (en els baixos d'un nou edifici construït a la Rambla Ferran, 3). La posada en valor d'aquestes adoberies representa doncs, la recuperació d'un espai on va florir l'activitat econòmica més important de la Lleida sorgida després de la reconquesta cristiana el 1149.

Tàrraga: L'adoberia del Molí del Codina de Tàrraga

L'Ajuntament de Tàrraga, a través del Museu Comarcal de l'Urgell - Tàrraga, està treballant per a tirar endavant el projecte museogràfic i la musealització i adequació per a la visita de les restes arqueològiques de l'adoberia del Molí del Codina de Tàrraga. A la vegada que s'estan duent a terme estudis sobre les restes i s'està treballant en la restauració dels

materials arqueològics del jaciment, de cara a la seva exposició.

L'adoberia del Molí del Codina de Tàrraga va ser excavada en extensió en una intervenció feta entre els anys 1997-1998. L'any 2004-2005 es dugué a terme una segona campanya d'excavació on es trobaren fases més antigues de l'adoberia i es dugué a terme una consolidació de les restes.

El bon estat de conservació del jaciment, on es localitzaren totes les estructures vinculades al procés de l'adob, permetia fer un seguiment de tot el procés i va motivar la seva preservació i adquisició per part de l'Ajuntament de Tàrraga amb el suport del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

L'adoberia aprofita un edifici gòtic de 202 metres quadrats, ja existent, datat a la primera meitat del segle XIV. L'adoberia del Molí del Codina de Tàrraga, en el seu moment de funcionament, es trobaria situada a la vora mateixa del llit del riu Ondara, dins de la muralla, però en l'extrem sud-est del recinte murallat de la vila medieval.

L'adoberia del Molí del Codina constitueix molt possiblement una de les poques adoberies que hi devia haver a la Tàrraga medieval i de principis de l'època moderna. Sabem que existia una altra adoberia al quarter de santes Creus. Més enllà del segle XVII no tenim constància d'aquest tipus d'activitat a Tàrraga. Possiblement, la inundació de 1644 que afectà l'adoberia del Molí del Codina posaria fi a aquest ofici a la vila de Tàrraga.

En l'actualitat, després de la redacció del projecte museològic dut a terme l'any 2008 pel Taller de Projectes Patrimoni i Museologia i XHIBIT.bcq, l'adoberia del Molí del Codina de Tàrraga es troba en espera del projecte museogràfic i de la seva execució, que han de posar punt i final a l'adequació definitiva del jaciment de cara a la seva obertura al públic.

Vic, el barri de les adoberies

El Museu de l'Art de la Pell de Vic . Col·lecció A. Colomer-Munmany -organisme gestionat pel Consorci Museu de l'Art de la Pell- està treballant per a l'estudi, difusió i reivindicació del passat adober de la ciutat de Vic i molt especialment de les seves adoberies, barri que recentment fou declarat Bé d'Interès Nacional en la categoria de zona d'interès etnològic (DOGC 07/07/07 núm. 4927). També s'està treballant en el disseny d'un futur centre d'interpretació sobre el treball de la pell a Vic.

El treball de la pell a la ciutat de Vic ha estat una de les activitats més característiques de la ciutat al llarg dels anys. En una de les voreres del riu Méder es va formar el barri dels adobers o de les adoberies; per la necessitat d'aigua, essencial en el treball de la pell, s'ubicaren en un tram on el cabdal de l'aigua permetia la manipulació i la neteja de les pells amb més o menys facilitat.

La zona, o el barri va viure un procés de creixement fora muralles, creant el raval de sant Francesc, on es troben ubicats aquests emblemàtics edificis. La formació d'aquest barri data del segle XII, moment en que es van anar unint els diferents trams fortificats, rebent el nom de barri de sant Francesc, patró dels sabaters, gremi que estava totalment lligat al treball que es desenvolupava en aquesta àrea. Tot i les seves connotacions de raval, no integrat en el centre de la ciutat, tot el conjunt ha anat esdevenint un dels indrets més valuosos de la mateixa; entre el pont de Queralt i les muralles de Pere III, on s'hi van establir, al llarg dels segles, els diferents oficis relacionats amb l'adob de la pell.

La construcció dels edificis que avui es mantenen, es va iniciar en l'any 1733, moment en que va consolidar-se el Gremi dels Adobers de la ciutat de Vic. Actualment el barri de les adoberies és un dels barris més emblemàtics de la ciutat de Vic, tant pel seu caràcter històric com per la seva tradició adobera; i compon la imatge més clara del barri antic. Malgrat aquesta importància històrica, el barri es troba en un procés de degradació. El desús ha provocat un progressiu abandonament i deteriorament de les façanes així com els interiors dels edificis.

El futur d'aquest barri és prometedor ja que el juliol del 2007 va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, (DOGC 07/07/07 núm. 4927). Amb l'obtenció d'aquesta categoria, el barri podrà conservar la seva essència històrica, podent esdevenir un indret emblemàtic tan pel paisatge i l'entorn com per les futures utilitzacions de les antigues adoberies.

Igualada: de les adoberies artesanals a les adoberies industrials (XVIII-XX)

L'Institut Municipal de Cultura d'Igualada. Organisme autònom local de l'Ajuntament d'Igualada, està dirigint i gestionant el Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia que centra la seva activitat en la recerca, restauració i divulgació del patrimoni comarcal i, en especial, del patrimoni moble i immoble de l'activitat d'adobar pells. El Museu té com a extensió l'antiga adoberia de Cal Granotes datada del segle XVIII.

A Igualada també són diversos els topònims urbans que feien referència a l'adobat de pells dins de la vila medieval: la placeta del Tany, el carrer de Sant Bartomeu (aquest sant va morir escorxat de viu en viu i per això passà a ser el patró dels blanquers d'Igualada i després de tota la ciutat) i altres carrers que seguien la ronda de la muralla i que disposaven d'abundants deus d'aigua.

El segle XVIII el cicle de creixement econòmic general que es produí va afavorir una especialització regional. En aquesta època Igualada va experimentar un creixement de les indústries molt notable que es va concretar en el sector tèxtil de la llana i en la manufactura de la pell, que ja havia aconseguit un bon prestigi. Des de mitjan segle XVIII, comencen a construir-se nous obradors de blanquers a la zona propera al riu Anoia, a uns 500 metres del clos murallat i a redós d'un rec o sèquia d'origen medieval on hi havia instal·lats diversos molins fariners.

Aquesta remodelació va tenir una gran transcendència per al futur de la ciutat, ja que va permetre l'expansió del sector de la cuireteria lluny de les estretors pròpies de la ubicació a l'interior d'un clos murallat i, de passada, va posar les bases d'un nou barri de forta concentració industrial.

Un exemple característic d'aquest tipus d'adoberia és cal Granotes: una antiga adoberia de

mitjan segle XVIII, situada vora el Rec, que va mantenir el seu funcionament artesanal fins el 1917, quan es va mecanitzar el procés. Actualment forma part del Museu Comarcal de l'Anoia.

Granollers, L'adoberia d'en Ginebreda de Granollers

El Patronat Municipal del Museu de Granollers, organisme autònom local de caràcter administratiu de l'Ajuntament de Granollers, amb personalitat jurídica i patrimoni propi, està dirigint i gestionant els treballs de recerca, restauració i musealització del Centre d'Interpretació de la història medieval i moderna de l'adoberia d'en Ginebreda, que inclou les restes d'una antiga adoberia en ús des de l'època alt medieval fins la moderna.

L'adoberia d'en Ginebreda representa un dels pocs exemples d'arqueologia industrial excavat a la ciutat de Granollers. Fruit del conjunt d'intervencions arqueològiques portades a terme durant els últims anys al centre històric de la ciutat, ha aparegut aquest complex industrial que podria tenir els seus orígens en l'època medieval tot i que, arqueològicament, el seu ús només es documenta a finals del segle XVIII i segle XIX.

La troballa d'aquestes restes suposen una fita important per a la ciutat de Granollers i culminen un procés endegat fa uns anys en el qual, per mitjà del Pla Espacial de Reforma Interior (PERI) de la plaça de l'Església i el seu entorn, en el marc de les obres de rehabilitació del centre històric, s'ha excavat arqueològicament gran part de l'espai ocupat pel turó de Sant Esteve, nucli i bressol de la ciutat. Cal situar l'adoberia d'en Ginebreda a finals del segle XVIII i XIX coincidint amb la darrera etapa d'ús d'aquest complex. És possible, que l'adoberia d'en Ginebreda ja funcioni en el segle XVI, tal com sembla indicar la documentació.

L'adoberia d'en Ginebreda ha esdevingut l'única de la mitja dotzena d'adoberies que se'n té constància històrica i documental que hi havia hagut a Granollers i que s'ha conservat amb prou entitat com per esdevenir un espai museogràfic.

En aquest context s'ha inaugurat recentment el Centre d'Interpretació del Granollers medieval i modern. Adoberia d'en Ginebreda que queda emmarcat per la muralla medieval i la pròpia adoberia que arribaria fins a la industrialització. Aquest espai, a més explicar l'adoberia per si mateixa, com una mostra de la preindustrialització al nostre país, pretén palesar la importància de Granollers com a vila que ha nascut a l'entorn d'una cruïlla d'antics eixos viaris. Tot això va permetre des d'almenys el s. X l'establiment d'un mercat, com a receptacle i impulsor del comerç. L'intercanvi de productes i d'idees dóna lloc a un conjunt d'artesanies i serveis que porten, sobretot a partir del s. XV, al desenvolupament econòmic, social i polític de la vila.

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type, //dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/noticies/sala-premsa/lleida-tarrega-vic-igualada-i-granollers-suneixen-crear-xarxa-dadoberies-historiques-catalunya#comment-0>

Enllaços

[1] https://www.granollers.cat/sites/default/files/importades_d6/initial_import/noticia/5729_imatges_0.jpg